

Stefania Popel (1919-1995)

Zawód: nauczycielka w przedszkolu

1919: urodziła się 15.6. w Borystawiu jako Stefania Supyk.

Uczęszcza do szkoły dla dziewcząt, potem do liceum dla przedszkolank w Warszawie; wraca do Borystawa

1942: małżeństwo z Vasilim Popelem

1943: rodzina Popel ukrywa Etkę Lippman i jej syna Józefa. Narodziny córki Orysi

1944: Popelowie ponownie ukrywają swoich dawnych żydowskich sąsiadów, rodzinę Lippmanów. Po ostrzeżeniu o planowanym przeszukiwaniu terenu Lippmanowie opuszczają swoją kryjówkę; w czasie ostatnich kilku tygodni wojny mieszkają w lesie. W nocy Etkę Lippman zakrada się do Popelów, którzy nadal dostarczają im jedzenie.

Po wyzwoleniu: kierownik przedszkola

1947: ze względu na skazanie męża Wasilija zostaje uznana za "niepewny element klasowy" i zwolniona ze stanowiska w przedszkolu. Nie może już znaleźć pracy w swoim zawodzie. Żeby utrzymać siebie i córkę opiekuje się dziećmi przyjaciół

1957: powrót jej męża z Syberii, który następnie długo pozostaje bez pracy

1995: śmierć po długim życiu pełnym niedostatku, niebezpieczeństwa i upokorzenia

2003: 4 czerwca uhonorowana pośmiertnie jako Sprawiedliwy wśród Narodów Świata

+

Po II wojnie światowej podejrzewano prawie wszystkich - Ukraińców (nacjonaliści i kolaboranci), wierzących (wyznawcy innego niż Stalin boga), rolników (przebrani kułacy) i ratujących Żydów (pomocnicy kosmopolitów). Stefania była wszystkim.

»Dla Stalina i jego pomocników nie było wątpliwości: cierpienia ostatnich lat powinny być cierpieniami narodu radzieckiego, a nie żydowskiego. Dlatego Holocaust zaginął w heroicznej historii Wielkiej Wojny Ojczyźnianej. W 1948 roku, po utworzeniu państwa Izrael, Żydzi ponownie stali się wrogami, ponieważ Stalin podejrzewał ich o bycie piątą kolumną obcych mocarstw.« (Baberowski, Verwüstetes Land, tłumaczenie własne)

Źródła: Yad Vashem Righteous database, M.31.2/9968/1; Lipman, Wspomnienia; Jörg Baberowski, Verwüstetes Land: Die Sowjetunion nach Holocaust und Krieg, in: Deutschland Archiv, 22.5.2015, Link: <http://www.bpb.de/207010>